

Sygn. akt VIII U 2385/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Stańczyk
Protokolant:	St. sekretarz sądowy Marta Szacoń

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2020 roku w Lublinie

sprawy z odwołania S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 sierpnia 2017 roku znak: ENS/6/020193181

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 2385/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił S. W. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie spełnił warunków do uzyskania emerytury wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 887, ze zmianami), gdyż jakkolwiek udowodnił 15-letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach, to nie udowodnił 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego (decyzja – k. 14 t. II akt ZUS).

Odwołanie od tej decyzji złożył S. W. i wniósł o jej zmianę, poprzez przyznanie prawa do emerytury. Domagał się zaliczenia do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców B. i J. W. (1) od dnia ukończenia 16 roku życia do dnia podjęcia zatrudnienia (odwołanie - k. 2-4 a.s.).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, (odpowiedź na odwołanie - k. 6 a.s.).

Pismem procesowym z dnia 8 marca 2018 roku (data stempla pocztowego) wnioskodawca sprecyzował, że domaga się zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od dnia 21 sierpnia 1971 roku do dnia 8 grudnia 1978 roku (k. 13 i 18 a.s.).

Organ rentowy konsekwentnie wnosił o oddalenie odwołania (k. 37v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 7 sierpnia 2017 roku S. W. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury (k. 1-4 t. II akt ZUS).

Organ rentowy dokonał sprawdzenia okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Do uprawnień uwzględnił łącznie 20 lat i 20 dni, w tym 19 lat, 11 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 24 dni okresów nieskładkowych. Nadto uwzględniono 19 lat, 11 miesięcy i 26 dni okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach (okoliczności bezsporne). Ustalono, że wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (pkt 2 część I wniosku o emeryturę – k. 2 t. II akt ZUS). Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 25 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił przyznania wnioskodawcy emerytury z powodu braku wymaganego 25-letniego okresu ubezpieczenia (k. 14 t. II akt ZUS).

S. W. jest synem B. i J. małżonków W.. Urodził się w dniu (...). Od urodzenia do dnia 15 września 1987 roku był zameldowany i zamieszkiwał wraz z rodzicami w domu położonym w G., przy ulicy (...) (zaświadczenie o adresach i okresach zameldowania – k. 73 a.s.).

Rodzina wnioskodawcy składała się łącznie z 7 osób. Oprócz rodziców wnioskodawcy i jego samego było to 4 rodzeństwa skarżącego: młodszy o rok brat, młodszy o 2 lata brat, 8 lat młodsza siostra i 10 lat młodszy brat (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s., zeznania świadka W. W. – k. 50v.-51 a.s.). Rodzeństwo mieszkało w domu rodzinnym przez cały okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s.).

Ojciec pracował zawodowo, jako murarz, a matka opiekowała się dziećmi (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s., zeznania świadka W. W. – k. 50v.-51 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 51-51v. a.s.).

Rodzice wnioskodawcy w latach 1955-1989 posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 0,96 ha, położone w G. w gminie P. (zaświadczenie Starosty (...) – k. 43 a.s.). Nie posiadali żadnych gruntów we wsi T. w gminie J. (zaświadczenie Starosty (...) – k. 44 a.s.). Grunty o powierzchni 0,84 ha we wsi T. w gminie J. posiadała natomiast J. W. (2), babcia wnioskodawcy (zaświadczenie Starosty (...) – k. 74 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 51-51v. a.s.).

Wnioskodawca ukończył wiek 16 lat w dniu 20 sierpnia 1971 roku. Uczęszczał wówczas nadal do szkoły podstawowej, którą ukończył z 2-letnim opóźnieniem. Szkoła położona była w G., około 200 metrów od jego domu rodzinnego. Zajęcia lekcyjne rozpoczynały się o godzinie 8, a kończyły się w zależności od liczby godzin lekcyjnych, między 12, a 15 (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s.).

W gospodarstwie uprawiano zboża, truskawki, ziemniaki, buraki pastewne. Hodowano trzodę chlewną, dwie krowy, kury. Początkowo nie dysponowano koniem, jednak w późniejszym okresie został zakupiony (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s., zeznania świadka W. W. – k. 50v.-51 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 51-51v. a.s.).

Wnioskodawca wraz z rodzicami wykonywał poranny obrządek od godziny 5, między innymi podawał siano i zboże koniom i krowom oraz paszę trzodzie chlewnej. Po powrocie ze szkoły po zjedzeniu obiadu, wnioskodawca brał udział w pracach polowych i wieczornym obrządku. Między innymi brał udział w orce za pomocą konia i pługa, zasiewach, sianokosach, a w czasie żniw ręcznie kosił zboże lub odbierał je, gdy kosił ojciec. Uczestniczył przy suszeniu siana i zboża, ustawiał je w słupki, brał udział w zwożeniu siana i zboża. Nadto plewił truskawki, zbierał ziemniaki (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s., zeznania świadka W. W. – k. 50v.-51 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 51-51v. a.s.).

Od listopada do marca wnioskodawca, po powrocie ze szkoły, wykonywał obrządek, zimą chodził także do lasu po drewno na opał (zeznania wnioskodawcy – k. 37v.-38v. i 51v. a.s., zeznania świadka W. W. – k. 50v.-51 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy i aktach organu rentowego, które obdarzono wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. W szczególności Sąd obdarzył wiarą dokumenty świadczące o powierzchni i położeniu gospodarstwa rolnego należącego w spornym okresie do rodziców wnioskodawcy oraz gospodarstwa będącego własnością J. W. (2) – jego babci.

Sąd obdarzył również wiarą zeznania świadków (z wyjątkami, o których poniżej), które zostały złożone przez osoby obce dla stron, nie zainteresowane wynikiem sprawy. Zeznania te są przekonujące, gdyż pochodzą od osób zamieszkujących w tej samej miejscowości przy tej samej ulicy, po sąsiedzku.

Zeznania są logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniają zarówno, co do faktu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, jak i zakresu i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Pozostają również w związku z zeznaniami wnioskodawcy i tym samym uwiarygodniają je. Świadkowie znają skarżącego od wielu lat i orientują się, co do warunków, rodzaju i czasu jego codziennej pracy nie tylko w przedmiotowym gospodarstwie, ale także, co do innych okoliczności i faktów związanych z jego życiem (nauka w szkole podstawowej, ilość rodzeństwa, zatrudnienie ojca wnioskodawcy poza rolnictwem). Z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca brał udział w wykonywaniu różnego rodzaju prac w gospodarstwie rolnym wymaganych dla jego prawidłowego funkcjonowania, począwszy od przygotowania ziemi, przez zasiewy, sianokosy żniwa, wykopki ziemniaków i obrządek zwierząt. Wyjątkiem są zeznania W. W. twierdzącej, że wnioskodawca ukończył szkołę podstawową w normalnym terminie oraz że matka wnioskodawcy zajmowała się tylko domem. Z zeznań S. W. i świadka M. W. wynika, że matka wnioskodawcy brała udział w pracach w gospodarstwie rolnym, natomiast sam wnioskodawca zeznał, że szkołę podstawową ukończył z 2-letnim opóźnieniem.

Sąd obdarzył także generalnie wiarą zeznania wnioskodawcy, jako spójne i potwierdzone zeznaniami świadków. Wyjątkiem są jego twierdzenia, że rodzice w spornym okresie posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 4 ha położone w D., T. i G.. Z zaświadczeń Starosty (...) wynika jednak, że B. i J. małżonkowie W. w spornym okresie posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 0,96 ha, położone w G. i nie posiadali żadnych gruntów we wsi T. w gminie J.. Sąd nie obdarzył także wiarą zeznań wnioskodawcy wskazującego, że w zimie praca w gospodarstwie zajmowała mu na pewno 5 godzin dziennie, a popołudniami do wieczora również 5 godzin. Nie potwierdzili tego świadkowie. M. W. wskazywał na dużą ilość prac do wykonania, ale nie potrafił określić ram czasowych. W. W. wskazała natomiast, że w okresie od listopada do marca praca obejmowała 3 godziny dziennie. Wprawdzie wskazała, że w pozostałym okresie pracował po 8 godzin dziennie, ale dodała również, że rodzina W. pracowała także w ramach tak zwanego odrobku u innych gospodarzy.

Odwolanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 53, ze zmianami) mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których

osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zmianami) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Reasumując, aby nabyć prawo do emerytury skarżący musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub złożyć wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze, co najmniej 25 lat.

Ubezpieczony ukończył wymagane 60 lat (w dniu 20 sierpnia 2015 roku), na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 15-letnim stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sporną kwestią w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy wnioskodawca legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. W ocenie Sądu wnioskodawca nie spełnia tego warunku.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 174, ze zmianami) domownikiem rolnika jest osoba mu bliska, która po ukończeniu 16 roku życia pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym – lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa lub w bliskim sąsiedztwie – oraz stale pracuje w tym gospodarstwie nie będąc związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca nie prowadził w spornym okresie własnego gospodarstwa rolnego, nie miał też opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Jednakże w ocenie Sądu, pracował w spornym okresie na gruntach należących do rodziców.

Grunty stanowiące własność rodziców obejmowały wówczas 0,96 ha. Zgodnie z art. 55³ k.c. za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem,

jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Na tę definicję niejednokrotnie powołuje się orzecznictwo sądowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 1998 roku, sygn. akt I PKN 511/97, LEX nr 34483, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 1999 roku, sygn. akt II UKN 688/98, LEX nr 37285). Należy jednak wyraźnie podkreślić, że cywilnoprawne pojęcie gospodarstwa rolnego nie jest wystarczające, aby na jego podstawie zaliczać okres pracy na roli do stażu zakładowego. Przepisy kodeksu cywilnego nie określają mianowicie minimalnej powierzchni obszarowej w celu uznania, że dany areal to gospodarstwo rolne.

Przykładową wysokość minimalnej normy obszarowej określało rozporządzenie Rady Ministrów z 18 listopada 1964 roku (w sprawie przenoszenia własności nieruchomości rolnych, znoszenia współwłasności takich nieruchomości oraz dziedziczenia gospodarstw rolnych) i wynosiło ono – w okresie od dnia 28 listopada 1964 roku do dnia 22 grudnia 1971 roku – 0,2 ha. W następnych latach przedstawiało się to następująco: w okresie od dnia 23 grudnia 1971 roku do 30 czerwca 1989 roku – 0,5 ha, a w okresie od dnia 1 lipca 1989 roku do dnia 30 września 1990 roku – 1 ha.

W spornym okresie gospodarstwo rolne rodziców przekraczało powierzchnią wymagane 0,5 ha. Wnioskodawca nie miał wówczas żadnego innego źródła utrzymania. Nie prowadził w tym czasie własnej działalności gospodarczej. Jak wynika z zeznań skarżącego oraz z zeznań świadków pracował i mieszkał stale razem z rodzicami w ich gospodarstwie.

Zgodnie z art. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6 ustawy;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7 ustawy.

Stosownie do art. 10 ust 1 cytowanej ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki;
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia;
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Przesłanką zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia jest wymiar czasu pracy przekraczający cztery godziny dziennie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 roku, sygn. akt II UKN 96/96 OSNAPiUS z 1997 roku, Nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 roku, sygn. akt II UKN 318/97, OSNAPiUS z 1998 roku, Nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 roku, sygn. akt II UKN 299/98, OSNAPiUS z 1999 roku, Nr 24, poz. 799 i z dnia 9 listopada 1999 roku, sygn. akt II UKN 190/99, OSNAPiUS z 2001 roku, Nr 4, poz. 122).

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że skoro przez część spornego okresu wnioskodawca kontynuował naukę w szkole podstawowej, to nauka była dla ubezpieczonego głównym zajęciem przynajmniej do końca czerwca 1972 roku, albowiem jak sam twierdzi ukończył szkołę gdy miał 17 lat. W pierwszym rządzie musiał znaleźć czas na naukę, a dopiero po jej zakończeniu na ewentualną pomoc rodzicom w gospodarstwie rolnym, jeśli była taka potrzeba.

Sąd Okręgowy wziął również pod uwagę, że ubezpieczony miał rodzeństwo, wprawdzie młodsze, ale jeden z braci był młodszy tylko o rok, a drugi tylko o dwa lata. W spornym okresie dwaj młodszy bracia, podobnie zresztą, jak najmłodszy brat i siostra, mieszkali razem z rodzicami i ubezpieczonym, a tym samym również musieli być w jakimś stopniu zaangażowani w pomoc rodzicom w gospodarstwie rolnym, co wynika z doświadczenia życiowego. Z zeznań wnioskodawcy i świadków nie wynika, dlaczego akurat to ubezpieczony miał najwięcej czasu z całego rodzeństwa poświęcać na pracę w gospodarstwie rolnym. Dodatkowo z uwagi na niedużą wielkość gospodarstwa rolnego, brak

maszyn rolniczych oraz przeciętną ilość zwierząt hodowanych w gospodarstwie nie wymagało ono, zdaniem Sądu, stałego udziału, ani ubezpieczonego, ani też jego rodzeństwa w pracach związanych z prowadzeniem gospodarstwa. Sąd nie przeczy, iż ilość pracy w gospodarstwie rolnym, mimo jego wielkości, i tak była znaczna, co wiązało się z uprawą roślin i hodowlą zwierząt, ale należy mieć na względzie, że w pracach uczestniczyli oboje rodzice wnioskodawcy, sam wnioskodawca oraz jego rodzeństwo. Gdyby bowiem rodzice ubezpieczonego potrzebowali nie tylko doraźnej pomocy swoich dzieci przy prowadzeniu gospodarstwa, ale stałej ich pracy w gospodarstwie rolnym, to zapewne skoncentrowaliby wysiłki na pracy rodziny w gospodarstwie własnym, a jak zauważył świadek W. W., członkowie rodziny W. dysponowali czasem, aby chodzić do innych osób i pracować w ramach tak zwanego odrobku.

W ocenie Sądu ze względu na stosunkowo niewielką powierzchnię gospodarstwa oraz udział w wykonywaniu niezbędnych prac zatrudnionego poza rolnictwem ojca i niepracującą matkę ubezpieczonego nie było potrzeby, aby ich dzieci stale pracowały w gospodarstwie rolnym. W konsekwencji, należało przyjąć, że pomoc wnioskodawcy miała charakter doraźny. Doraźna pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków, zwyczajowo wymaganych od dzieci jako członków rodziny rolnika, nie stanowi stałej pracy w gospodarstwie rolnym zaliczanej do stażu ubezpieczeniowego. Wykonywanie przez domownika w gospodarstwie rolnym prac o charakterze dorywczym, okazjonalnie i w wymiarze niższym od połowy pełnego wymiaru czasu pracy, nie może być traktowane jako okres składkowy. Powszechnie wiadome jest, że do obowiązków dzieci rolników należy pomoc przy pracach w gospodarstwie, jednak aby taka praca mogła zostać wliczona przez organ rentowy do czasu pracy w gospodarstwie rolnym musi spełniać wymogi ustawowe. W realiach niniejszej sprawy, z powyżej wskazanych przyczyn, nie można było uznać, aby praca ubezpieczonego w spornym okresie wykroczała poza ramy pomocy doraźnej okazywanej członkom rodziny.

W sprawie nie ustalono, aby w spornym okresie dobowy wymiar czasu pracy skarżącego, niezależnie od pory roku, przekraczał, co najmniej cztery godziny dziennie. Z tego też względu sporny w niniejszym postępowaniu okres nie jest okresem pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a tym samym nie może stanowić okresu składkowego.

S. W. nie spełnił przesłanki z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest nie udowodnił 25 lat zatrudnienia.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji, oddalając odwołanie wnioskodawcy.